

[Bartłomiej Kozłowski](#)

Dobry Trocki?

Tekst pierwotnie opublikowany na portalu Polska.pl

W Coyocan, dzielnicy Miasta Meksyk stoi niewielki obelisk z wyrytym sierpem i młotem. Nad symbolami bolszewizmu widnieje napis: Leon Trotsky. W tym właśnie miejscu, 20 VIII 1940 r. przywódca IV międzynarodówki został zamordowany przez stalinowskiego agenta, Ramona Mercedara. Zabójca rozłupał mu głowę alpinistycznym czekanem.

Od 11 lat, wydalony (1929) z ZSRR i pozbawiony sowieckiego obywatelstwa (1932) Trocki przebywał na emigracji. Był w Turcji, Norwegii, Francji, aż wreszcie znalazł się w Meksyku.

Główny wróg Stalina

W ostatnich latach życia był zaciekle wrogiem Józefa Stalina. W swoich pismach określał ZSRR jako „zdegenerowane państwo robotnicze” w którym panują totalitarne rządy biurokracji, będącej de facto klasą właścicieli środków produkcji. Wzywał do przeprowadzenia nowej rewolucji, która obaliłaby władzę Stalina i przywróciła „prawdziwy” komunizm, oparty na systemie rad robotniczych wybieranych demokratycznie dzięki istnieniu systemu wielopartyjnego (ograniczonego do partii robotniczych).

Wcześniej, jeszcze w czasie pobytu w ZSRR stopniowo tracił swe wpływy i władzę. W 1925 r. został usunięty z funkcji szefa armii, w 1926 wyrzucono go z Biura Politycznego WKP(b), rok później z władz Międzynarodówki Komunistycznej i KC WKP(b), a wreszcie – po przejściowym zesłaniu do Ałama-Aty – wydalono z kraju.

Drugi po Leninie

A przecież, w początkowym okresie istnienia państwa radzieckiego Trocki był człowiekiem potężnym. Rola, jaką Trocki odegrał w rewolucji październikowej, a następnie wojnie domowej w Rosji była olbrzymia – porównywalna tylko z rolą, jaką w owych wydarzeniach odegrał sam Lenin.

Permanentna rewolucja

Cechą wyróżniającą Trockiego na tle innych bolszewickich przywódców był wyjątkowy radykalizm – by nie rzec – krwiożerczość. Jego główną ideą była permanentna, totalna rewolucja. Trocki uważał, że warunkiem budowy socjalizmu jest zwycięstwo rewolucji w skali światowej. Wynikająca stąd ideologia eksportu rewolucji stanęła u podłoża

bolszewickiego najazdu, którego ofiarą Polska padła już w tydzień po odzyskaniu niepodległości.

Nie był przy tym wyłącznie teoretykiem. To on właśnie kazał masowo rozstrzeliwać jeńców wojennych. Domagał się też „militaryzacji pracy” na wzór Armii Czerwonej. Twierdził, że „innej drogi do socjalizmu, niż odgórne zarządzanie siłą roboczą, zgodnie z aktualnymi wymaganiami planu ogólnopaństwowego, nie ma”.

Trocki odgrywał w polityce sowieckiej dużą rolę, dopóki żył Lenin. Był też jednym z głównych pretendentów do objęcia władzy po przywódcy rewolucji. Jednak władzę objął nie on, lecz jego największy rywal – Józef Stalin. Od tego momentu jego pozycja słabła, aż stał się głównym wrogiem samego wodza.

Stalin zły, Trocki dobry?

Losy Trockiego, a zwłaszcza prześladowanie go przez Stalina, przyczyniły się do wytworzenia się wokół jego postaci swoistej legendy. Zgodnie z nią, Trocki bywa uważany za szlachetnego, lewackiego idealistę, który chciał budować „prawdziwy” demokratyczny socjalizm i całe życie sprzeciwiał się dyktaturze. Prawda była jednak całkiem inna. Polityczne koncepcje Trockiego były bardziej totalitarne, niż koncepcje Lenina i Stalina. Trocki ma na swych rękach krew tysięcy niewinnych ludzi – i miałby jej jeszcze więcej, gdyby historia nie potoczyła się inaczej.

[Strona główna](#)